

Třináct výjimečných osobností získalo titul doktor věd

25.9.2025 - | Akademie věd České republiky

Od exotických atomů přes toxické látky v životním prostředí až po církevní slovanštinu. Třináctka badatelů, kteří patří k vědeckým špičkám ve svých oborech, jejich výzkumy jsou originální a přinášejí zásadní poznatky, převzala z rukou předsedy Akademie věd ČR Radomíra Pánka diplom opravňující užívat titul doctor scientiarum. Slavnostní ceremoniál se uskutečnil ve středu 24. září 2025 v prostorách Knihovny AV ČR v Praze.

„Získání titulu doktor věd představuje především potvrzení skutečnosti, že jeho nositelé přinesli ve svém oboru zcela nové a originální poznatky, které obohacují celosvětové vědecké bádání i naše národní kulturní a vědecké dědictví,“ řekl v úvodu slavnostního ceremoniálu předseda Akademie věd ČR Radomír Pánek. Zdůraznil také potenciál vědeckých osobností ovlivnit budoucí generace. Titul tak podle něho s sebou nese závazek nikdy neustrnout ve své práci, být stále aktivní a motivovat studenty i kolegy k poznávání a objevování.

Předseda Akademie věd ČR Radomír Pánek.

Od roku 2003 bylo uděleno již 237 titulů DSc. Letos jej získalo třináct špičkových badatelů. Jedenáct z nich působí v pracovištích Akademie věd ČR, jeden Univerzitě Karlově a jeden v Institutu klinické a experimentální medicíny. Rozpětí jejich odborností sahá od věd přírodních, jako jsou fyzika či chemie, až k humanitní oblasti reprezentované historií nebo literární vědou.

Pečeť vědecké čestnosti

Prestižní titul zavazuje prezentovat ověřené a spolehlivé výsledky, za nimiž si jejich autoři stojí, a nikdy nepolevit v zásadách poctivosti, integrity a transparentního jednání. „Je pečetí vědecké čestnosti – znamená tedy naprostou důvěryhodnost vědeckého chování,“ upozornil předseda Akademie věd ČR. Na závěr vyzdvihl roli rodin a přátel všech oceněných, bez jejichž podpory by vědecká práce byla velice obtížná.

Letos diplom vědeckého titulu doktor věd získalo 13 badatelů.

Vědecký titul DSc. vyjadřuje zvláště vysokou vědeckou kvalifikaci prokázanou vytvořením závažných, vědecky originálních prací důležitých pro rozvoj bádání v určitém vědním oboru a charakterizujících vyhraněnou vědeckou osobnost. Zájem o získání titulu projevují i vědci mimo Akademii věd ČR, jak z vysokých škol, tak z neuniverzitních pracovišť či ze zahraničí. Titul „doktor věd“ (nebo jeho anglický ekvivalent „Research Professor“) za jménem totiž potvrzuje, že badatelé patří k vědecké špičce a předávají zkušenosti a znalosti dál.

Novým titulem DSc. za jménem se od nyní pyšní tyto osobnosti:

Mgr. Ing. Oleg Heczko, Dr., DSc., Fyzikální ústav Akademie věd ČR

Oleg Heczko patří mezi přední odborníky na fyzikální jevy v magnetických slitinách s tvarovou pamětí. Do odborné literatury zavedl „magnetically induced reorientation“, při němž působení magnetického pole vyvolává pohyb hranic mezi různými oblastmi krystalové struktury. Tento proces vede k přeuspořádání krystalů, což může způsobit mimořádně velkou deformaci.

RNDr. Aleš Cieplý, CSc., DSc., Ústav jaderné fyziky Akademie věd ČR

Témata, jimž se jaderný fyzik Aleš Cieplý věnuje, se týkají zejména interakcí a struktury hadronů,

baryonových rezonancí, hyperjader a exotických atomů. Přispěl k rozvoji hadronové fyziky a získal si uznání za výsledky v chirálně motivovaném popisu interakcí nukleonů s kaony, antikaony a eta mezony. Je hlavním autorem tzv. pražského modelu, který vysvětluje chování kaonových systémů lépe než konkurenční teorie.

RNDr. Martin Srnec, Ph.D., DSc., Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského Akademie věd ČR
Teoretický chemik Martin Srnec ve svém výzkumu propojuje kvantovou chemii s otázkami chemické reaktivity, bioanorganické a výpočetní elektrochemie i metaloenzymové katalýzy. Významnou součástí jeho práce je studium železných komplexů mimo skupinu hemových bílkovin (tzv. NHFe). Velkou pozornost věnuje také reakcím, při nichž se přenáší atom vodíku. Tyto procesy hrají zásadní roli nejen v živých organismech, ale i v moderní syntetické chemii.

Ing. Jiří Brus, Dr., DSc., Ústav makromolekulární chemie Akademie věd ČR
Jiří Brus je mezinárodně uznávaným odborníkem ve výzkumu struktury materiálů. Vyvinul nové postupy tzv. doménově selektivní NMR spektroskopie, která umožňuje detailně zkoumat vícesložkové pevné látky. Jeho výzkum významně přispěl k charakterizaci farmaceuticky aktivních ingrediencí a jejich formulací v léčivech či materiálech na bázi polysacharidů.

Ing. Petr Beier, Ph.D., DSc., Ústav organické chemie a biochemie Akademie věd ČR
Mezinárodně uznávaný odborník v oboru organické chemie se zaměřením na organofluorovou a organoprvkovou chemii a využití organofluorových činidel v organické syntéze Petr Beier se ve své práci zabývá zejména syntézou fluorovaných organických azidů a jejich využitím v syntéze heterocyklů a dalších látek, což bylo součástí DSc. disertace. Získal několik ocenění včetně Alfred Bader Prize for Organic Chemistry a Royal Chemical Society Fluorine Prize.

RNDr. Pavel Rössner, Ph.D., DSc., Ústav experimentální medicíny Akademie věd ČR
Pavel Rössner je výraznou vědeckou osobností v oblasti toxikologie látek v životním prostředí a molekulární epidemiologie. Zaměřuje se na molekulární mechanismy účinků znečištěného ovzduší a nanočástic na biologické systémy, včetně výzkumu na modelových organismech a lidských populacích. Výrazně přispěl k objasnění mechanismů oxidačního poškození biologických makromolekul vlivem respirabilních prachových částic a na ně navázaných polycyklických aromatických uhlovodíků a jejich derivátů.

Mgr. Martin Horák, Ph.D., DSc., Ústav experimentální medicíny Akademie věd ČR
Martin Horák je vyhraněnou vědeckou autoritou v oblasti neurochemie. Jeho výzkum se věnuje neurobiologii a farmakologii v oblasti regulace a farmakologické modulace NMDA receptorů. Ve své nedávné práci navrhl nové sloučeniny s neuroprotektivními vlastnostmi, které prokázaly významný potenciál pro klinické aplikace v oblasti neurodegenerativních poruch a v léčbě neurologických onemocnění, jako je Alzheimerova choroba.

PhDr. Michal Přibáň, Ph.D., DSc., Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR
Literární historik a lexikograf Michal Přibáň se specializuje na českou exilovou a samizdatovou literaturu druhé poloviny 20. století. Edičně se podílel na vydání téměř dvou desítek beletristických knih i dopisových souborů Josefa Škvoreckého. Jeho monografie *V různosti je síla* o exilovém nakladatelství '68 Publishers, za kterou získal vědecký titul doktor věd, byla mimo jiné nominována na cenu Magnesia Litera.

prof. PhDr. Jan Županič, Ph.D., DSc., Historický ústav Akademie věd ČR
Vědecký zájem předního českého historika Jana Županiče se soustředí na moderní historii střední Evropy v 18. až 20. století a dějiny elit. Je autorem několika významných monografií, řady odborných statí a studií. Za monografii předloženou k obhajobě titulu „doktor věd“ *Habsburská šlechta. Proměna elit podunajské monarchie v dlouhém 19. století* získal v roce 2024 Hlavní cenu Miroslava

Ivanova, Cenu Josefa Hlávky za vědeckou literaturu a Cenu Akademie věd ČR.

Mgr. Vladislav Knoll, Ph.D., DSc., Slovanský ústav Akademie věd ČR

Vladislav Knoll je znalcem jazyků slovanských, včetně různých variet nářečních (např. kašubštiny), latiny i románských jazyků. To mu umožňuje fundované zkoumání multilingualismu ve střední a východní Evropě, vzájemných kontaktů mezi slovanskými jazyky, ale i jejich interakcí s jazyky klasickými, románskými a germánskými. V předložené disertaci se věnuje hlavně církevní slovanštině. Byla mu udělena prémie Lumina quaeruntur a v roce 2025 získal Cenu Akademie věd ČR.

doc. PhDr. Marcel Černý, Ph.D., DSc., Slovanský ústav Akademie věd ČR

Marcel Černý je literárněvědný bulharista, sorabista a balkanista. Zaměřuje se na česko-jihoslovanské vztahy, českou recepci bulharské literatury, dějiny slavistiky, české pravoslaví a Athos. Těžištěm jeho zájmu je průzkum bulharské literatury od konce 18. století až do současnosti, historie česko-bulharských literárních a kulturních vztahů a v česká recepcí bulharské literatury.

prof. MUDr. Antonij Slavčev, CSc., DSc., Institut klinické a experimentální medicíny

Antonij Slavčev pracuje jako vedoucí oddělení imunogenetiky Institutu klinické a experimentální medicíny v Praze a významně se podílí na programu transplantace orgánů. Jeho výzkum vylepšuje techniky, způsoby či sety, jak provést fenotypizaci tak, aby byla co nejpřesnější či nejjednodušší, a přímo přispívá k záchraně života pacientů. O jeho mezinárodním renomé svědčí i funkce ve výkonné radě Evropské rady pro imunogenetiku (EFI), kterou zastává jako historicky první zástupce z České republiky.

doc. RNDr. Antonín Slavík, Ph.D., DSc., Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy

Antonín Slavík je uznávaným odborníkem na diferenciální, diferenční a integrální rovnice, teorie integrálu, ale také na historii matematiky, diskrétní matematiku a počítačové výpočty. Ústředním tématem jeho bádání jsou parciální diferenciální a diferenční rovnice a teorie integrace. Vedle toho je velmi aktivní při popularizaci matematiky a je také dlouholetým hlavním editorem časopisu *Pokroky matematiky, fyziky a astronomie*.

Text: Jana Bečvářová, Divize vnějších vztahů SSČ AV ČR, s využitím tiskové zprávy AV ČR

Foto: Jana Plavec, Divize vnějších vztahů SSČ AV ČR

Text a fotografie jsou uvolněny pod svobodnou licencí Creative Commons.

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Trinact-vyjimecných-osobností-získalo-titul-doktor-věd>